

ІПКЄФ
НФДУ

Міністерство охорони здоров'я України
Національний фармацевтичний університет
Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації
Кафедра фармацевтичної технології, стандартизації та сертифікації ліків

Матеріали

*III Науково-практичної Internet-конференції
з міжнародною участю*

ФАРМАЦЕВТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ, СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Харків, 16 червня 2026

ДОСЛІДЖЕННЯ ЯКІСНОГО СКЛАДУ ТА КІЛЬКІСНОГО ВМІСТУ ГІДРОКСИКОРИЧНИХ КИСЛОТ У СУЦВІТТЯХ ГЕЛІОПСИСУ СОНЯШНИКОПОДІБНОГО

Маїшталер В. В., Гонтова Т. М., Романова С. В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

vmashtaler7@gmail.com

Вступ. Геліопсис соняшникоподібний (*Heliopsis helianthoides* (L.) Sweet) родини айстрові *Asteraceae* є корінним видом Північної Америки, зростає на відкритих територіях (сухі та вологі прерії, галявини, узлісся, занедбані поля, узбіччя доріг). Завдяки витривалості, посухостійкості та легкій адаптації до умов навколишнього середовища, рослина інтродукована в багатьох країнах світу. Рослина має унікальний фітохімічний профіль; геліопсис багатий на специфічні алкіламіди, терпенові сполуки, флавоноїди, лігнани, есенціальні амінокислоти, стероїди та ліпіди. Завдяки активним компонентам корені та листя використовують для тамування зубного болю, лікування тонзиліту, фарингіту, захворювань шлунково-кишкового тракту та опорно-рухового апарату.

Увага сучасної фармації направлена на детальне вивчення хімічного складу сировини для розробки засобів з антиоксидантною, протизапальною та анальгетичною дією.

Мета дослідження. Метою роботи було вивчення якісного складу та кількісного вмісту гідроксикоричних кислот у суцвіттях геліопсису соняшникоподібного.

Методи дослідження. Суцвіття геліопсису соняшникоподібного заготовляли у період масового цвітіння у Чернігівській області, висушували повітряно-тіньовим методом, подрібнювали, для аналізу використовували витяжку з сировини на 70 % етанолі. Встановлення якісного складу гідроксикоричних кислот здійснювали методом паперової хроматографії. Розділення речовин проводили у двох системах розчинників: н-бутанол – оцтова кислота – вода (у співвідношенні 4:1:2) та 2% оцтова кислота. Наявність гідроксикоричних кислот встановлювали шляхом порівняння зі стандартними зразками: оцінювали характер флуоресценції зон адсорбції в ультрафіолетовому випромінюванні після експозиції в парах амоніаку. Кількісний вміст суми гідроксикоричних кислот оцінювали методом спектрофотометрії, керуючись методикою, що наведена у монографії ДФУ «Кропиви листя^N» (довжина хвилі 525 нм, обчислювали у перерахунку на хлорогенову кислоту).

Результати дослідження. У досліджуваних сировині серед гідроксикоричних кислот було ідентифіковано три сполуки: розмаринову, неоохлорогенову та хлорогенову кислоти.

Кількісний вміст даної групи сполук у суцвіттях геліопсису соняшникоподібного становив $45,80 \pm 2,10$ мг%.

Висновки. Експериментально доведено наявність гідроксикоричних кислот у суцвіттях геліопсису соняшникоподібного. Отримані дані будуть використані у майбутньому для стандартизації сировини та створення нових препаратів рослинного походження з антиоксидантною дією.